

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETI

**FarDU.
ILMIY
XABARLAR**

1995-yildan nashr etiladi
Yilda 6 marta chiqadi

**2024/3-SON
ILOVA TO'PLAM**

**НАУЧНЫЙ
ВЕСТНИК.
ФерГУ**

Издаётся с 1995 года
Выходит 6 раз в год

R.A.Mamajonov	
O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarida xuquqiy va axloqiy-me'yoriy munosabatlar, o'zaro muloqot madaniyati	547
B.A.Pulatov	
Yoshlar tafakkurida harbiy qahramonlik ideallarini shakllantirishda ta'lim-tarbiyaning istiqboldagi vazifalari	550
K.I.Marayimova	
Bo'lajak o'qituvchilarni turizm faoliyatiga tayyorlashning pedagogik-psixologik xususiyatlari ...	554
N.M.O'rinova, G.I.Tillabayeva	
Talabalarning mustaqil ta'lim olish kompetentligini rivojlantirish usullari	559
D.I.Asqarova	
Innovatsion yondashuv asosida bo'lajak tarbiyachilarda kreativlikni rivojlantirish omillari	563
M.Q.Jabborova, Sh.D.Raxmatjonov	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni psixologik, intellektual va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishda ilk davrning o'ziga xos xususiyatlari	571
M.Q.Jabborova	
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalarini pedagogik faoliyatga tayyorlashning zamonaviy sifatiga erishish omillari	574

FALSAFA

A.A.A.Qambarov	
"Milliy tiklanishdan milliy yuksalish sari" konsepsiyasini amalga oshirishda diniy qadriyatlar omilining innovatsion xususiyatlari	581
I.M.Arzimatova	
Boshqaruv kadrlari faoliyatida ma'naviyatning o'rni	585
D.E.Normatova	
Sharq ilk uyg'onish davri va uning ilmiy-falsafiy mohiyati	590
I.A.Asatulloev	
Karl Yung qalb konsepsiyasida sharq va g'arb xalqlari ma'naviy hayotining qiyosiy tahlili	595
T.Y.Bakirov, S.A.Soxibov	
Korrupsiyaviy munosabatlarni oldini olishning falsafiy-analitik tahlilining ta'limiy jihatlari	599
S.S.Evatov	
Kalom ilmining vujudga kelishi va uni islomdagi aqidaviy masalalarni o'rganishdaga o'rni	604
I.Y.Toirov	
Sivilizatsiya masalalarining nazariy - metodologik jihatlari o'rganish muammolari	608
A.M.Rasulov	
Axborot va axborot makoni tushunchasi, ularning falsafiy tahlili	612
A.A.Sayitxonov	
Jamiyat va shaxs rivojida qadriyatlarning o'rni	616
F.A.Yuldashev	
Socio-philosophical analysis of categories of needs and interests	620
S.P.Tojiboyev	
Boshqaruv kadrlarining axloqiy madaniyati va unga ta'sir ko'rsatuvchi omillar tahlili	627
B.X.Mirzaraximov, B.T.Shokirov	
Yoshlarda axborot madaniyatini shakllantirishning asosiy mezonari	633
M.A.Abduxamidov	
Sovetlarning O'zbekistondagi masjidlariga munosabatining tahlili	637

SIYOSAT

J.A.Dadaboyeva	
Farzandlikka olishni bekor qilish asoslari	640
A.A.G'aniyev	
Yangi iqtisodiy siyosat sharoitida O'zbekiston qishloq xo'jalik kooperativlari faoliyati	645

TARIX

B.A.Usmonov	
"Sohibqiron" atamasining kelib chiqishi va ma'nosiga oid fikrlarga bir	650

UO'K: 378.147

**TALABALARNING MUSTAQIL TA'LIM OLISH KOMPETENTILIGINI RIVOJLANTIRISH
USULLARI****МЕТОДЫ ФОРМИРОВАНИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ УЧЕБНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ
СТУДЕНТОВ****METHODS OF DEVELOPING STUDENTS' INDEPENDENT LEARNING COMPETENCY****O'rinova Nilufar Muhammadovna**

Farg'ona davlat universiteti professori v.b., pedagogika fanlari nomzodi,

Tillabayeva Guljahon Ilhomjon qizi

Farg'ona politexnika instituti stajor-tadqiqotchisi

Annotatsiya

Ushbu maqolada ta'lim sifatini yaxshilash va bu jarayonda talabalarni kasbiy kompetensiyalarini shakllantirishda mustaqil ta'lim hamda o'z-o'zini boshqarishning dolzarb masala ekanligini asoslangan. Talabalarning mustaqil ta'lim olish kompetentligining tarkibiy qismlari, mohiyati va mustaqil ta'limni tashkil etish tamoyillari yoritib berilgan. Talabalarning mustaqil ta'lim olishini rivojlantiruvchi bir necha metodlardan baxslashuv, ijodiy tahlil, brainstorming, selbstanding, UFALAZ, va Think-Pair-Share kabilari keltirilgan va ularning bosqichlari tushuntirilgan. Shuningdek mustaqil ta'lim olish kompetentligini rivojlantiruvchi metodlar mohiyati ochib berilgan va ilmiy tahlil qilingan. Mustaqil ta'lim haqida ilmiy-tadqiqot olib borgan quyidagi olimlarning N.A.Muslimov, D.F.Jalolova, R.X.Djo'rayev, S.T.Turg'unov, E.A.Saricheva va V.V.Yakushevlar fikrlari keltirilgan. Shu bilan birgalikda, oliy ta'lim muassasalarida talabalarning mustaqil ishi zamonaviy o'quv amaliyotining muhim elementi bo'lib, talabalarda mustaqillikni, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish va o'qiyotgan fanlar bo'yicha bilimlarini chuqurlashtirish imkonini beradi. Tadqiqotlar natijasi va statistik ma'lumotlarga asoslangan holda shuni aytish mumkinki: mustaqil ta'lim olish orqali talabalar bilimlarni chuqur o'zlashtirishga, ijodiy va mustaqil fikrlashni rivojlantirishga erishishlari mumkin. Oliy ta'lim muassasalarida joriy etilgan kredit-modul tizimi jarayonida mustaqil ta'limga ajratilgan soatlar hajmining kattaligini hisobga olgan holda uning qay darajada dolzarbliligi ko'rish mumkin.

Аннотация

В основе данной статьи лежит тот факт, что самостоятельное образование и самоуправление являются актуальным вопросом в повышении качества образования и в процессе формирования профессиональной компетентности обучающихся. Объясняются компоненты, сущность и принципы организации самостоятельного обучения студентов. Обсуждение, творческий анализ, мозговой штурм, самостоятельная позиция, UFALAZ и «Подумайте-пара-поделитесь» - вот некоторые из методов, которые развивают самостоятельное обучение учащихся, и их этапы объясняются. Также раскрыта и научно проанализирована сущность методов, развивающих компетентность самостоятельного обучения. Представлены мнения следующих ученых, проводивших исследования по самостоятельному образованию: Н.А. Муслимова, Д.Ф. Джалолова, Р.Х. Тургунова, Е.А. Саричева и В.В. В то же время самостоятельная работа студентов вузов является важным элементом современной образовательной практики, который позволяет студентам развивать самостоятельность, критическое мышление, углублять знания по изучаемым предметам. Основываясь на результатах исследований и статистических данных, можно сказать, что: посредством самостоятельного обучения студенты могут добиться глубокого усвоения знаний, развития творческого и самостоятельного мышления. Учитывая количество часов, отведенных на самостоятельное обучение при внедренной в вузах кредитно-модульной системе, можно убедиться, насколько это актуально.

Abstract

This article is based on the fact that independent education and self-management are an urgent issue in improving the quality of education and in the process of forming the professional competence of students. The components, essence and principles of organizing independent education of students are explained. Discussion, creative analysis, brainstorming, self-standing, UFALAZ, and Think-Pair-Share are some of the methods that develop students' independent learning and their stages are explained. Also, the essence of the methods that develop the competence of independent learning has been revealed and scientifically analyzed. The opinions of the following scientists who conducted research on independent education: N.A. Muslimov, D.F. Jalolova, R.Kh. Dzhorayev, S.T. Turgunov, E.A. Saricheva and V.V. Yakushev are presented. At the same time, the independent work of students in higher education institutions is an important element of modern educational practice, which allows students to develop independence, critical thinking, and deepen their knowledge of the subjects they are studying. Based on the results of research and

statistical data, it can be said that: through independent education, students can achieve deep assimilation of knowledge, development of creative and independent thinking. Taking into account the amount of hours allocated to independent education in the course of the credit-module system introduced in higher education institutions, one can see how relevant it is.

Kalit so'zlar: mustaqil ta'lim, tamoyil, metod, kompetentlik va intellektual salohiyat.

Ключевые слова: самостоятельное образование, принцип, метод, компетентность и интеллектуальный потенциал.

Key words: independent education, principle, method, competence and intellectual potential.

KIRISH

Rivojlangan va rivojlanish yo'lida borayotgan davlatlarni siyosiy va iqtisodiy tarafdin tahlil qiladigan bo'lsak, yagona o'xshashlik ularning har birida ta'limga bo'lgan e'tibor hamda yoshlarga yaratib berilayotgan imkoniyatlardadir. Chunki ta'limga kiritilgan sarmoyalar hech qachon samarasiz bo'lmaydi. Davlatning ertangi kuni o'sha davlatda ta'lim olayotgan yoshlarga bog'liq. Yoshlarning bilimli bo'lishi esa albatta o'z ustida mustaqil ishlay olish faoliyatiga bog'liq. Shuning uchun barcha oliy ta'lim muassasalarida talabalarning olayotgan bilimlari va o'zlashtirish ko'rsatkichlarini yuqori bo'lishini taminlash uchun turli xil kreativ pedagogik texnologiyalarni qo'llagan holda dars mashg'ulotlarini olib borish talab qilinmoqda.

Mustaqil ta'lim orqali talabalarning intellektual salohiyati shakllanadi va rivojlanadi. Ta'lim sifatini yaxshilash va ularni kasbga to'g'ri shakllantirishda mustaqil ta'lim hamda o'z-o'zini boshqarishning o'rni katta hisoblanadi. Chunki xalqaro ta'lim sistemasiga asoslanadigan bo'lsak ham o'quv jarayonlarining ko'p qismini mustaqil ta'lim tashkil etadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, mustaqil ta'lim olish kompetentligi rivojlangan talabalarda ijodkorlik yuqori darajada shakllangan bo'ladi. Oliy ta'limning o'z oldiga qo'ygan asosiy maqsad va vazifalaridan biri bu-har bir talabani biror bir sohaning yetuk mutaxassisi bo'lib shakllanishi uchun ularni o'z-o'zini rivojlantirishga, mustaqil ravishda bilimini ko'paytirishga, innovatsion faoliyatga ega bo'lgan ijodiy shaxsiyatni shakllantirishga yo'naltirishdan iborat. Ta'lim tizimida yuz berayotgan o'zgarishlar va yaratilayotgan shart-sharoitlarni hisobga olgan holda yangilanishlar har bir talaba uchun individual yondashib ishlashni talab qiladi. Mustaqil ta'limning mazmunini talabalarga bilim berish jarayonida ularni o'z holiga tashlab qo'yish, ularga topshiriq va yuklamalarni kamaytirish kabi tushunmaslik joiz, chunki bu faoliyat o'qituvchilar tomonidan doimiy ravishda nazoratga olib boshqariladigan talabalarning interaktiv faoliyatidir.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

Mustaqil ta'lim haqida ko'plab olimlar o'z fikrlarini turli xil ko'rinishda ifodalaydilar, quyida ba'zi fikrlarni keltiramiz.

N.A.Muslimovning fikricha, "Mustaqil ta'lim-bilimlarni o'zlashtirish, tasavvurlarni rivojlantirish tushunchalari, ko'nikmalari va malakalarini hosil qilish bo'yicha o'quv jarayonining subyektiv maqsadga muvofiq, muntazam, mustaqil hamda avtonom faoliyatni tashkil etish demakdir".

D.F.Jalolovning fikricha, "Ma'naviy barkamol shaxsni shakllantirishda ijodiy ishlar va mustaqil faoliyat yuritish o'z-o'zidan erkin tafakkurni talab qiladi. Mustaqil tafakkuri va o'z nuqtai nazariga ega bo'lmagan talaba ijodkor bo'la olmaydi, mustaqil fikr yurita olmaydi".

R.X.Djo'rayev va S.T.Turg'unovlarning ta'kidlashicha, "Mustaqil ta'lim –bu insonning o'zi tanlagan vositalar va adabiyotlar yordamida ajdodlar tarbiyasini, fan va texnika yutuqlarini o'rganishga yo'naltirilgan shaxsiy harakat, bunda insonning ichki dunyosi, his-tuyg'ulari, mustaqil fikrlash qobiliyati asosiy rol o'ynaydi".

E.A.Saricheva va V.V.Yakushevlarning fikricha, "Mustaqil ta'lim –bu o'quv faoliyatining eng muhim shakli, chunki ta'limning bu shaklida talaba bilish jarayonlarini mustaqil ravishda hal qila oladi. Ushbu ta'lim shaklini amalga oshirish uchun talabalarda maqsad sari yo'nalganlik, tashkilotchilik, o'z-o'zini nazorat qila olish va maqsadga intiluvchanlik kabi shaxsiy sifatlarni shakllantirish zarur". [1, 74 – bet]

Talabalarning mustaqil ta'lim olish kompetentligining tarkibiy qismlari quyidagilardan iborat:

Kommunikativ kompetentlik-bu talabalarning mustaqil ishlash faoliyatidagi o'zaro aloqalar, bilimlar, ko'nikmalar va tajribalarni o'z ichiga olgan qobiliyatlarini umimlashtiruvchi kommunikativ xususiyat.

PEDAGOGIKA

Raqamli kompetentlik-talabalarining mustaqil ishlash faoliyatida axborot texnologiya vositalaridan foydala olish imkoniyatlarining rivojlanishi bilan bog'liq holda bilim, ko'nikma va malakalarni rivojlantirishda individual qiziqishlar xilma-xilligi va ijodiy qobiliyatlar o'zgaruvchanligining amalda qo'llanilishi. [2, 97 – bet]

Adaptiv kompetentlik-talabalarda kasbiy ko'nikmalarining rivojlanganligi holatida mustaqil ishlash faoliyatining ta'lim sohasidagi malaka talablariga asoslanganligi bilan kasbiy faoliyatga moslashuv jarayoni.

NATIJALAR

Talabalarining mustaqil ishlash kompetentligini tashkil etishda bu tizimni tashkil etuvchi omil ya'ni o'qituvchi va talabalarining o'zaro hamkorligisiz yakuniy natijaga erishib bo'lmaydi. Oliy ta'lim muassalarida joriy etilgan kredit-modul ta'lim tizimida talabalarining mustaqil ishlash kompetentligini rivojlantirishning nazariy ahamiyati shundan iboratki, mustaqil ta'lim olishni tashkil etish, talabalarining o'quv va kognitiv faoliyatini samarali va yuqori darajada bo'lishiga yordam berish. Talabalarining mustaqil ta'lim olish kompetentligini rivojlantirish an'anaviy va masofaviy ta'lim olish jarayonida ham birdek muhimdir. Mustaqil ta'limning samaradorligi oshirish har bir talabaning o'ziga bog'liq jarayon bo'lib, bunga o'z-o'zini nazorat qilish, o'z-o'zini baholash orqali erishish mumkin.

An'anaviy ta'lim jarayonida talabalarni mustaqil ishlashga undaydigan asosiy kuch sifatida o'qituvchini ko'rsatish mumkin. Chunki har bir fan o'qituvchilari tomonidan talabalarga mustaqil ish mavzulari beriladi va mustaqil ish topshirish uchun jadvallar tuziladi. Hamda mavzular yuzasidan o'rganilishi kerak bo'lgan ma'lumotlarga ega bo'lish uchun o'qituvchilar tomonidan talabalarga darslik, ma'ruza matnlari, o'quv va uslubiy qo'llanmalar beriladi, bular orqali talabalar berilgan mavzularga tayorgarlik ko'radi. Tashkil etilgan mustaqil ta'lim jadvallari asosida har bir talabaning mustaqil ishlashini o'qituvchi nazorat qiladi. Bu esa talabalarni o'z bo'sh vaqtlaridan samarali va oqilona foydalanishga undaydi.

Talabalarining mustaqil ta'lim olish kompetentligini takomillashtirish, kelajakda muvaffaqiyatli kasbiy faoliyat uchun chuqur bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishga imkon beradi. O'qituvchi rahbarligida talabalarining mustaqil ishlashini tashkil etish, bilim olish va olingan bilimlarni mustahkamlash o'quv jarayonidagi eng samarali yo'nalishdir.

Talabalarining mustaqil ishlash kompetentligini rivojlantirish maqsad-jarayon-natija ya'ni maqsaddan natijaga eltuvchi jarayonni tashkil etish muhim hisoblanadi. Shuningdek, mustaqil ta'lim olishni rivojlantiruvchi turli metodlar mavjud bo'lib, ularga quyidagilarni misol qilib keltirishimiz mumkin: *baxslashuv*, *ijodiy tahlil*, *brainstorming*, *selbststanding*, *UFALAZ*, va *Think-Pair-Share*.

MUHOKAMA

Brainstorming (inglizcha *aqliy hujum*) metodi bu fikrlash jarayonini tashkil etish va ularni yozish uchun yordam beradigan metod hisoblanadi. Ya'ni biror bir berilgan mavzu yuzasidan fikrlarning ko'pligini va har bir talabaning mavzu bo'yicha o'z fikrlarini bildirishini anglatadi. Bu metod orqali talabalar o'z fikrlarini erkin va qo'rqmay bayon etishlari mumkin ya'ni har bir talabaning fikri noto'g'ri deb aytilmaydi va qabul qilinadi.

Selbststanding (nemischa *shaxsiy ishini yurituvchi*)-birovning yordamidan holi, mustaqil degan ma'nolarni anglatadi. *Selbständiges Lernen*-mustaqil o'rganish jarayonida talabalar berilgan vazifalarga o'z kuchi bilan birovning ko'magisiz yondashadi. Berilgan materialni qanday, qancha vaqtda va qay holatda tadqiq etishini talabaning o'zi belgilaydi. Bu usul ko'pgina davlatlarda rivojlangan bo'lib maktab davridayoq o'quvchilarga joriy etiladi. Bu orqali o'quvchi va talabalarda mustaqil ijodiy fikrlash va mustaqil ishlash ko'nikmalari rivojlantirish mumkin.

UFALAZ (nemischa *ma'lumotlarni umumlashtirish*) metodi ham mustaqil ta'lim olish jarayonini tashkil etish uchun eng ko'p qo'llaniladigan usullardan biri bo'lib, u 6 bosqichda amalga oshiriladi. Bu metodda talabalarga berilgan matn ko'zdan kechiriladi, keyingi bosqichda turli xil savollar shakllantiriladi ya'ni bu matnning ma'nosi qanday, undan nimalarni o'rgansa bo'ladi, qaysi ma'lumotlar yangi kabi. Uchinchi bosqichda talaba har bir savollarga berilgan matnning qayeridan javob topishi mumkin ekanligini aniqlaydi, to'rtinchi bosqichda savollarga javob topadi, beshinchi bosqichda topilgan javoblarni yozib oladi. Va nihoyat, so'nggi bosqichda o'zlashirilishi kerak bo'lgan bilimlarini umumlashtiradi va egallaydi. Bu metod orqali belgilangan mavzuni puxta o'zlashtirishga erishish mumkin.

Yana bir samarali metodlardan biri bu *Think-Pair-Share* (inglizcha o'ylash-juft-bo'lishish) hisoblanadi. Bu metod orqali talabalar nafaqat mustaqil ta'lim olishni balki guruh va jaomalarda ishlash ko'nikmalarini ham rivojlantirishlari mumkin. Bu metod hamkorlikda o'qib o'rganish metodlaridan biri bo'lib, uch boshqichda amalga oshiriladi. Bu metodning ma'nosini tushunish uchun metod nomini so'zma-so'z ingliz tilidan o'zbek tiliga tarjima qilishning o'zi yetarli bo'ladi. Ya'ni think-o'ylash, fikrlash, pair-juft, share esa bo'lishish degan ma'nolarni anglatadi. Yuqoridagi ma'lumotlardan shuni tushunishimiz mumkinki, bu metodda avval, talabalar berilgan mavzu yoki topshiriqni yakka tartibda o'rganishadi va fikr yuritishadi, keyingi bosqichda o'rgangan bilimlarini boshqa talabalarga bilan o'rtoqlashadi va so'nggi bosqichda olingan bilimlarni guruhning barcha a'zolari bilan bo'lishadi va muhokama qiladi. [3, 115 – bet]

Talabalarining mustaqil ishlari quyidagi tamoyillarga asoslanadi: individuallik, maqsadli rejalashtirish va shaxsiy-faoliyat yodashuvi. Talabalarining mustaqil ishlarining samaradorligi ko'p jihatdan uni nazorat qilishning faol usullari mavjudligi bilan belgilanadi. Mustaqil ta'limni shakllantirish texnologiyasi-bu kredit-modul tizimli o'quv jarayonida uning shaxsiy ehtiyojlari va talabalarini hisobga olgan holda talabaning yo'nalishini loyihalashning tizimli jarayoni.

XULOSA

Jahondagi rivojlangan davlatlardagi oliy ta'lim muassasalarida mustaqil ta'lim olish kompetentligini takomillashtirish kreativ texnologiyalari amalga tatbiq etilmoqda. Shu qatori respublikamizda ham so'nggi yillarda ilm-fanni rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlaridan biri zamon talabi bo'lgan yetuk va malakali kadrlarni ishlab chiqarishning ustuvor yo'nalishlari ishlab chiqilmoqda. Kerakli kadrlarni tayyorlash va ularni ish bilan ta'minlash jarayoni doimo dolzarbdir. Agar talaba mustaqil ishlashni o'rgansa, faqat auditorida berilgan bilimlar bilan cheklanib qolmasdan o'z dunyoqarashini kengaytirsa, ko'proq kitob o'qisa bunday bo'lajak mutaxassislar albatta yurtimiz taraqqiyotiga o'z hissasini qo'sha oladi. Mustaqil ta'lim olish kompetentligini rivojlantirishda uning tamoyillari va bosqichlariga mos holda harakat qilgan o'quvchi va talabalar o'z oldilariga qo'ygan maqsadga albatta erisha oladilar.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. G.A.Qayumova "Raqamli ta'lim muhitida talabalarining mustaqil ishlash kompetensiyasini rivojlantirish". Toshkent-2023.
2. G.A.Nazarulova "Kredit-modul tizimida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mustaqil ta'lim olish imkoniyatlarini takomillashtirish". Toshkent-2023
3. N.R.Saitqulova "Pedagogika oliy ta'lim muassasalarida talabalarining akademik mobilligini rivojlantirish texnologiyalari". Chirchiq-2022
4. O'rinova N. M., Yo'ldosheva D. A. Q. Oliy o'quv yurti talabalarida kreativ kompetentlikni rivojlantirishda faol ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning mazmuni va samarali yo'llari //Academic research in educational sciences. – 2022. – T. 3. – №.
5. O'rinova N. M. BO'LAJAK O'QITUVCHILARNI KREATIVLIK KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI //Academic research in educational sciences. – 2021. – T. 2. – №. 9. – C.
6. G.Tillabayeva "Taym-menejment texnologiyasini rivojlantirish bosqichlari". Mugallim uzluksiz bilimderi ilmiy-metodologik jurnal. Nukus-2024 3-son.
7. qizi Tillabayeva G. I. TA'LIM JARAYONIDA ZAMONAVIY INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI TATBIQ ETISHDA O'QITUVCHINING PEDAGOGIK MAHORATI. – 2024.
8. G.Tillabayeva "Maxsus pedagogika va maktabgacha ta'limning dolzarb masalalari: muammo, yechimlar va rivojlanish istiqbollari " xalqaro ilmiy-amaliy anjumani. Farg'ona-2024.